

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Fóia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Corespondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Reacțiunea.

Acțiunea începută în parlamentul din Viena și continuată pe strădele aceluia oraș, a provocat reacțiunea, care se manifestă pe strădele orașelor din Bohemia. În Viena demonstrațiunea de pe strade a avut rezultat căderea ministrului Badeni; ce rezultat va avea demonstrațiunea de pe strădele orașelor Bohemei, încă nu se știe.

Demonstrațiunile aceste au luat caracter de tot amenințatoriu.

S'au spart ferestri, s'au jefuit case și magazine, nu mai era asigurată nici viața oamenilor, miliția nu a fost în stare ca să reziste forței poporului, și s'a recurs la ultimul mijloc de apărare și cel mai desperat în viața de stat: la staturiu.

Ministeriul cel nou în Viena stă înaintea unei probleme dintre cele mai grele, el are chemarea să împacă divergențele dintre elementul german și cel slav.

Vorba este de aplicarea hegemoniei.

Simpatia popoarelor totdeauna a fost cu cei apăsați, și în cazul acesta este ea pentru reacțiunea, care se manifestă în Bohemia.

Situațiunea este clară, și nu face nici o onoare elementului german, că a împins lucrurile la estremul acesta.

Sunt boemii în acea situațiune, în care ne aflăm și noi românii din Ungaria.

În Austria hegemonia a fost în mâinile germanilor până prin anii 1880.

De atunci s'au încercat a se pune în practică principiile din constituțiunea țerei: egala îndreptățire pentru toți.

Și acesta nu a plăcut germanilor. Guvernul lui Badeni prin drepturile garantate limbii boheme a executat loyal legea fundamentală, a împărțit egal drepturile întocmai precum egal erau împărțite și datorințele.

Aplicarea dreptății a provocat ținuta dușmană a deputaților germani din parlamentul Vienei, ținuta aceasta a provocat demonstrațiunile pe strădele Vienei, cari au provocat apoi căderea ministeriului Badeni.

Dacă bohemilor li se făceau favoruri, dacă li se dau privilegii, dacă li se da ceva mai mult ca ce de fapt germanilor li s'a dat, în acel cas se poté esplica revoluțiunea izbucnită pe strădele Vienei.

Bohemilor însă li s'au dat numai acele drepturi, cari germanii de mult le folosesc pentru desvoltarea și consolidarea lor.

Trebue deci să se indigneze tot omul de ținuta germanilor din parlamentul austriac, cari nu voesc drepturi (gale pentru toți supușii tronului).

Și dacă revoluțiunea de pe strădele Vienei a fost în stare să sdruncine pozițiunea unui guvern, care în mod constituțional a executat legile fundamentale de stat, care în mod cinstit s'a nevoit a face dreptate: ce era mai natural, ca tot prin revoluțiune de strade să se încerce a înlesni venirea

la guvern a oamenilor, cari dreptate voesc să facă pentru toți, spre consolidarea dinastiei și a statului.

La alt loc se va spune la ce stadiu au ajuns nisuițele de împăcare ale guvernului actual.

Aici vom observa, că situațiunea e analogă și la noi.

În tocmai ca în Austria elementul german, la noi elementul magiar voesc să exploateze singur numai în favorul său toate forțele statului.

Întocmai ca în Austria cestiunea limbii e și la noi, în jurul căreia se învârtă lupta cea mai crâncenă.

Noi încă nu suntem așa de tari ca bohemii, nici nu avem firea resolută a lor.

Va veni timpul de și noi vom reclama cu mai mult efect dreptul limbii, pentru care cu toții vom lupta până la ultima răsufare.

Revista politică.

Revoluție și stare de asediu în Praga! Am anunțat în ultimii doi numeri ai fôiei noastre abdicarea cabinetului Badeni și constituirea noului cabinet Gautsch. Precum e știut cauza abdicării cabinetului Badeni a fost obstrucțiunea inscenată de nemții austriaci în parlament din incidentul desbaterei asupra provisorului ce este să se încheie cu Ungaria. Pertractările acestea au fost numai ocaziune de a face imposibilă rămânerea contelui Badeni la putere și a guvernului său până când acesta nu-și va retrage cunoscutele ordinațiuni de limbă date în favorul limbii cehice în Bohemia. Vădând nemții austriaci, că și perd crânga de sub picioare de a se mai puté susține la putere pe contul tuturor celorlalte popore negermane din imperiul Habsburgilor de dincolo de Laita, au creat greutăți enorme guvernului Badeni cu privire la renouirea pactului cu Ungaria prin obstrucțiunea lor, și când guvernul punea în perspectivă luarea de măsuri pentru suprimarea acestei obstrucțiuni prin modificarea regulamentului de casă, nemții au pus în picioare plebea stradelor din Viena, care apoi a și silit pe Badeni să se retragă dimpreună cu întreg cabinetul său ministerial. Dar prin această turburările n'au încetat, ci s'au continuat până s'au desvoltat în revoluție formală. Se înțelege, că acum nu între nemții apăsați, ci între cehii apăsați. De trei sute de ani și mai bine poartă cehii jugul nemțesc. Și când după lupte grele și îndelungate se vedeau mai aproape de ajungerea scopului lor național pe deplin îndreptățit, éta că atunci li se sdobesc și li se caleă în picioare speranțe și drepturi dintre cele mai sante, ce le poté avea un popor consciu de demnitatea și valoarea sa națională și culturală în mijlocul celorlalte popore civilisate. Numai așa se poté explica furia ce a erupt în Praga și suburbiile ei contra nemților asupritori și contra jidanilor uneltele acestora. Și aceste turburări erupte cu atâta furie în contra nemților din Bohemia nu sunt a se judeca după excesele plebeei de pe strădele capitalei Bohemiei, care și-a ridicat mâna asupra vieții și averii nemților asupritori, ci după faptul, că aceștia voesc a se menține și de aci înainte la putere nu numai pentru ajungerea scopurilor lor naționale, ci pentru păstrarea hegemoniei lor de rassă cu călcarea în picioare a tuturor drepturilor naționale ale celorlalte popore negermane de sub sceptrul Habsburgilor. Nemții au răspuns cehilor cu demonstrații de strade, când aceștia

și-au eluptat o parte din drepturile perdute, ér când prin aceste demonstrații li-s'au răpit înapoi aceste drepturi pe deplin legitime după dreptul gintilor și al naturii, ba chiar și după dreptul legal, dar oprimat, au răspuns asemenea demonstrații, ba în indignarea lor pe deplin justificată au mers mai departe chier fără voia lor și au proclamat revoluție în totă forma, carea deja a secerat și vieți omenesci și a produs multe rane nu numai sufletesci, ci și trupesci.

Dar éta pe scurt cele întâmplare în Praga dela retragerea contelui Badeni dela putere și a ministeriului său.

În noptea din Mercuria trecută plebea de pe strade a spart toate ferestrele dela palatul baronului Aerenthal. Vădând acesta, autoritățile au consignat o mulțime de miliție pentru apărarea vieții și averii nemților din Praga. Acesta a iritat și mai mult pe cehi. În ziua următoare cavaleria a primit ordin să împrăscie mulțimea, ceea ce însă numai în parte s'a putut, căci mulțimea dintr'o stradă de unde era alungată se adună ér la o altă într'altă stradă și demonstra, comițând cele mai mari escese. După amăzi (1 Decembre) turburările au luat proporții colosale. Au fost sparte toate ferestrele dela locuințele și prăvăliile iudovesci. Sinagoga a fost bombardata cu petrii. Incurând mulțimea huiduită de miliție dintr'o stradă într'altă a străbătut în multe locuințe și prăvălii nemțesci și iudovesci și a sdobit tot mobilierul și a scos măturile afară pe stradă unde le-au dat foc. Tot acesta sôrte o a avut și universitatea germană și gimnasiul german, unde mulțimea revoltată a spart ferestrele, a nimicint întreg aranjamântul, nimicind obiecte de prețiu științific și sferticând și actele din arhivă. Sêra furia poporului a ajuns la culme. Jertfă acestei furii a cădut academia germană de comerț și școla populară germană. Era să fie devastat și edificiul societății de salvare dacă nu întrevenea la timp un deputat ceh, numai, căci a fost transportat acolo un student german vulnerat de turburatori. Cătră 11 ore sêra mulțimea a început să arunce cu petri în miliție și poliști, ceea ce a îndemnat pe comandantul miliției să comande: foc! Trupa a descărcat armele cădând doi morți și o mulțime de greu răniți. O femeie a fost străpunsă cu baioneta. Mulțimea nu s'a spariat, ci a continuat escesele în grad și mai mare, dând foc caselor, dintre cari unele au ars, ér altele au fost scăpate. Mulți comercianți nemți și-auscăpat prăvăliile dedevastare numai prin aceea, că și-au luat jos tablele de firmă cu inscripțienemțescă și le-au înlocuit cu altele cu inscripție în limba cehică. Asemenea au făcut și jidanii, mai punând în ferestri iluminate cruci și chipuri s'ante creștine. Abia târziu după meșul nopții a succes miliției a împrăștiia mulțimea și a restabilii încâtva ordinea.

A doua zi turburările au erupt din nou, cu mai mare furie, așa că miliția fiind silită a se retrage s'a vădut de necesar a se spori și a se proclama staturiu, cu atât mai virtos căci revoluția a erupt și în satele din vecinătatea orașului. Praga comițând aceleași escese contra nemților și jidanilor. În ziua aceasta miliția ér a fost silită a se folosi de armă. Au fost pușcați 9 oameni și foarte mulți greu răniți. Poporul începea a pușca din ferestri. A fost pușcat 1 soldat și alții greu răniți, parte prin pușcături, parte prin petrii.

Poliția a dat ordin, ca la 7 ore să se închidă casele, ér la 9 ore birturile și cafelele. Umblarea pe strade sêra este oprită. Cu totul au fost arestați preste 300 oameni.

În spitale zac 270 oameni greu răniți, dintre cari 4 au murit. De asemenea a murit și un oficer în urma rănilor ce le-a primit prin bombardarea cu petri din partea mulțimei. Sosesc sciri despre turburări în mai multe orașe ale Bohemiei.

Multe familii germane și iudovesci au părăsit orașul Praga.

De present în Praga se afla 15000 soldați pentru restabilirea ordinii. Generalul Grüne a fost numit guvernator militar al orașului. Publicarea staturiiului deocamdată și-a avut efectul său, întru cât escesele s'au terminat și mulțimea împrăsciată s'a liniștit.

Până când va ține această liniște, încă nu se poté ști, căci Cehii sunt foarte amâțți asupra nemților asupritori, și cu tot dreptul.

Atâta e constat, că la toate acestea numai nemții sunt de vină prin politica lor asupritore.

Asupritorii nostri erau foarte deprimați în decursul acestor turburări vădând triumful cehilor, der acum ér iubileză. Numai să nu le fie bucuria prematură, căci dreptul odată tot învinge. Ba s'au aflat unii dintre ei, ceri miitau pe lângă ideea, ca să se folosescă de aceste turburări din Austria ca la 1866 și să se proclame totala independență a Ungariei față de Austria. Vădând însă acum noul triumf al nemților asupritori, frații lor de cruce, ér au luat dela ordinea țilei această idee.

Poftim cavalerism, și încă foarte mult laudat, dar numai de ei. Dar le va sosi și lor odată ziua de plată și rêsplată, căci prea mult, prea mult se îmbuibă și se resfață din sângele și sudorea altora.

Guvernul Gautsch are mari greutăți de învins ca să poté face pe voie și la nemți și la cehi.

De susține ordinațiunile esmise în favorul limbii cehice, se poté aștepta la nouă obstrucțiune în parlament tot din partea germanilor (minoritate) și la turburări pe strădele Vienei; de le retrage, se poté aștepta la obstrucțiune din partea elementelor slavone (majoritate) și la nouă turburări în Bohemia, și încă provisoriu cu Ungaria nu e votat. Pertractările de pace ale guvernului, care s'a declarat independent față de partide, cu diferitele partide, încă n'au ajuns la nici-un rezultat, rămânând fiecare partidă pe lângă principiile sale, și amenințarea ministrului-president br. Gautsch cu guvern absolutistic ori cu divolvarea parlamentului, numai au agitat spiritele și mai tare.

Kramarz, vice-presidentul camerei austriace, e de părerra, că votarea provisoriiului cu Ungaria se va ajunge numai pe calea § 14., care după densusul nu e mijloc anti-constituțional precum îl interpretă magiarii.

Din delegațiuni. În a treia ședință publică a delegațiunei magiare dela 1. Dec. a. c. referentul Falk Miksa prin o vorbire mai lungă în care accentuază bunele relațiuni ale monarchiei noastre cu Rusia și gloriifică politica inițiată de repos. contele Andrassy, fost ministru de externe, și urmărită cu multe succese bune pentru monarhia noastră în orient, — presentă și recomanda spre primire proiectul de budget pro 1898. În firul desbatelor iau cuvântul mai mulți delegați, între cari și Ilustr. Sa D. Dr. Iosif Gall, carele între altele accentuază, că statele din Balcani tot mai mult se conving, că cel mai mare binevoitoriu al lor e monarhia noastră, ceea ce s'a putut vedea și din primirea splendidă ce i s'a făcut monarhului nostru în România la București.

Scrisoare din Budapesta.*)

Alexics profesor. — Memoriul tinerimei. — Wlassici în potriva slujbei dumnezeiesci. — Saşii persiflaţi.

Ceea ce nime n'a aşteptat, s'a întâmplat. Faimosul Alexics György, cel ce prin fleacurile lui numite „cercetări ştiinţifice“ din domeniul istoriei şi literaturii române s'a dobandit în mare măsură simpatiile magiarilor, — a fost numit privat-docent de limba română la facultatea filosofică de aici pentru semestrul viitor.

Prin numirea această, ce-i drept, încă nu s'a hotărât asupra catedrei române. Încă nu e sigur, că lui Moldovan din Cluj i-se va pune un vrednic contrapunct. Concursul pentru ocuparea postului definitiv s'a scris nu mai acum si terminul pentru intrarea petițiilor s'a fixat până la 20 Decembrie.

Se nominază de concurenți încă Dr Réthy și profesorul Nicoră din Fiume. Se susține, că d-lor Ciocan și Oniț li se vor pune piedici din cauza, că le lipsesc doctoratul, titlul academic prescriis de nouele statute ale universității Rămânând alegerea între Réthy și Alexics — după cum mi-a spus un aderent al celui din urmă, — senatul va decide la sigur în favoarea lui Alexici. Dl Réthy a cerut adecă deja până acum, ca să fie primit de docent privat, însă cererea i a fost refușată.

Stăm deci astfel în fața unei chestiuni de importanță, la a cărei favorabilă deslegare nu avem multă speranță. Faptul, că omul atât de odios și de mic din punct de vedere național și al cunoștințelor, — a fost numit deja la acest post, provisoriu, nu admite mari nădejdi

Chestiunea Alexics va fi sulevată și în memoriul, ce tinerimea îl va înainta rectorului în zilele aceste. Acest memoriu va fi o jalbă acumulativă a tinerimei celor trei naționalități, un răspuns energic la scrisoarea rectorului cea plină de neadevăruri. Slovacia vor arăta lipsa unei catedre de limba slovacă la univesitatea din Pesta. Sârbii vor expune chestia artonomieei bisericeii lor naționale. Acest memoriu va fi primul act de manifestație bărbătească a tinerimei aliate.

Ministrul Wlassics a trimis în săptămâna trecută o ordonanță inspectorilor școlari, conform căreia deschiderea și închiderea anului școlar cu solemnitățile de până acum se sisteză. În această ordonanță își dă expresie dorinței, ca pe viitor „aceste solemnități ținute până acum din punct de vedere curat religios, să aibă în viitor caracter curat patriotic!“ La această ordonanță observă „Das Vaterland“ din Viena: „Sfântul Stefan n'a visat, că va fi vreodată în Ungaria o părere atât de condamnabilă, care crede, că momentul istoric este degradat prin cel religios“.

Ministrul a întocmit lucrul așa, ca serbarea deschiderii să se țină în 4 Octombrie, — la ziua onomastică a Majestății Sale, ér închiderea anului în 8 Iunie, ziua încoronării.

„Cât de isteț și de păcătos — observă „Vaterland“. — Rugăciunea și mulțămăta către D-șeu se fie înlocuite prin omagiu adus Monarchului. Au dără monarchul următor va avé asemenea ziua onomastică la începutul anului școlariu și ziua încoronării la sfârșitul anului?...“

Patriotismul mai presus de toate, mai presus de moral și D-șeu. Șovinismul ungu-resc n'are dór nici moral, nici D-șeu.

Se mișcă Saşii? E timpul suprem, căci fără o lecă de gimnastică lăncezesc de tot. Vestea despre mișcarea lor din pricina noului proiect de magiarizare, a ajuns și aici. Foile guvernamentale o înregistrează fără comentariu, altele fac câte o laconică dar piscătoare observare la adresa celor ce numai acum în césul al 11-lea își deschid ochii.

Mai sus numitul „Vaterland“ publică scirea această sub titlul „Die sieben Schwaben von Siebenbürgen“, făcând următorul comentariu:

„Förte frumos din partea Saşilor viteji, însă prea vin târziu cu rezistența lor. Ei în loc se derime sistemul liberal, l'au salvat prin ținuta lor, și acum, după această tăgăduire a

*) Intârziată din lipsă de spațiu.

lui Christos, rezistența lor în contra actelor de forță a șovinismului pare a fi un fel de luptă a — celor 7 șvabi“. Care va să zică: o ironie.

Tot în acest ton serie „Vaterland“ și la adresa Saşilor din Braşov, cari au felicitat pe Bismack din incidentul sârbătoririi lui Honterus.

Bieții Saşii, cu oportunismul lor au ajuns de batjocura rudenilor. Dat es zé fil:

Dorin.

Dela „Reuniunea femeilor române din Sibiu“.

Dare de sémă și mulțămăta publică.

Constatând cu deosebită satisfacție, că apelul nostru din primăvera trecută, adresat onoratului public român, a avut cel mai frumos rezultat: atât prin obținerea a 900 obiecte donate, cât și prin ajutóre considerabile în bani, ér cu ocaziunea aranjării expoziției din obiectele primite și formate în 800 câștiguri, precum și cu ocaziunea seratei cu dans din 16 Octombrie a. c. prin suprasolviri și oferte maritimose în bani, ceea-ce dovedesce, că realizarea scopului ce-l urmărim este nu numai o necesitate, ci și o dorință generală:

ne împlinim o plăcută datorință, când și pe calea această exprimăm adâncă mulțămăta a reuniunii noastre tuturor acelora, cari prin suprasolviri și ajutóre directe au contribuit la sporirea fondului pentru înființarea unei preparandii de învățatóre și a unei școle pentru industria de casă.

De aceste ajutóre au intrat

I. Ca suprasolviri la serata cu dans din 16 Octombrie anul curent:

Dela Excelenția Sa Miron Romanul, archiepp și metropolit Sibiu 20 fl.

Dela P. S. Sa Ioan Mețianu episcop Arad 5 floreni

Dela P. Sa Nicolau Popea episcop Caransebeș 10 fl.

Dela dnii: Alexandru de Mocsonyi mare proprietar Birchiș și Eugeniu de Mocsonyi mare proprietar Căpâlnaș câte 9 fl.

Dela domnul Zeno Mocsonyi de Foen mare proprietar Bulci 4 fl.

Dela Excelenția Sa Emil Probst nobil de Obstorff comandant al corpului de armată XII, Sibiu 3 fl.

Dela Excelenția Sa Teodor cav. de Seracin locotenent mareșal campestru Caransebeș 4 fl.

Dela Institutul „Albina“ 25 fl.

Dela dl Parteniu Cosma directorul „Albinei“ Sibiu 6 fl.

Dela domni Atanasiu Cimponeriu jude de tablă în pensiune Budapesta și Alexandru Lebu mare proprietari Sibiu câte 5 fl.

Dela dnii Dr. Vasiliu Bologna directorul școlii de fete Sibiu. Constantin Burdia primariu Caransebeș. Michail Cirlea, notariu public reg. Abrud. T. Hamrody, comersant Sibiu. Dr. Nestor Oprean, avocat Sân-Nicolaul mare. Ioan Papp, protonotar comit Oradea-mare. Dr. Nicolae Șerban, deputat dietal Voila. Dr. A. Schwabe, medic dentist Sibiu. Dr. Urmânczi Nándor, vice notariu comit. Dicsó-St-Martin — câte 4 fl.

Dela dd: Ioan Bădilă, jude de tribunal Sibiu. Ilie Curescu, locotent în pens. Caransebes. Dómna Doja Lipova. Dr. Octavian Russu, avocat Sibiu — câte 3 fl.

Dela dd: Vas. Beleş, protopresb. Rodna-Totvaradia. Dr. Alexandru Bireescu, avocat Panciova. Georgiu Bogoievici esactor la fund. Gozdu Budapesta. Petru Corcan, protopretor Jam. George Dima, profesor Sibiu. Dșóra Nina de Dunca, privatieră Sibiu. Nicolau Garoiu, avocat Zernesci. Dómna Aurelia Goga, preotésă Reșinari. Augustin Hamsea, director seminarial Arad. Voicu Hamsea, protopresbiter Lipova. Nicolau Hențu, notariu Seliște. Dna Elena Horvath, Oradea-mare. Pantaleon Lucața, asesor consist. Sibiu. Familia Maetz, arhitect Sibiu. Trifon Miclea, protopresbiter Panciova. Paul Miclea, comersant O-Zora. Dr. Atanasie Marienescu, jude de tablă Oradea-mare. Ilie Moga, învățatór Sibiu. Filaret Musta, archimandrit Caransebeș. Dr. Aurel Novac, avocat Biserica albă. Sebastian Olariu, protopresbiter Făget. Ignatie Papp asesor cons. Arad. I. Petric, protopresbiter Braşov. Dr. George Popovici, protopresbiter Lugos. Alexandru

Popovici protopresbiter Oravița. N. Rocsin, protopresbiter Tinca. Paul Rotariu, avocat Timișóra. Dr. Petru Șpan, profesor Sibiu. Iulius Schäffer, profesor de musică Sibiu. Onoriu Tilea, inginer Sibiu. Petru Tisu, avocat Panciova. Totoian, cleric ab. Kisfalud. Dr. Nicolau Vecerdea, avocat Sibiu. Nicolau Zigre, adv. Oradea mare — câte 2. fl.

Dela dd: Dr. Traian Bădescu, secretariu consist. Caransebeș. Dómna Dr. Balint, Sibiu. Nicolau Bogdan, profesor Braşov. Ioan Broju, capelan militar Sibiu. Demetriu Câmpian, archivar consist. Sibiu. Dr. Nicolau Comșa, medic Seliște. Vasiliu Damian, protopresbiter Brad. Iuliu Dan, protopresbiter Făgăraș. Dșóra A. Dărămuș, învățatóre Ocna. Patriciu Drăgălină, profesor Caransebeș. G. Feier, avocat B-Ineu, Dómna Ana Frâncu, Sibiu. Dr. Iuliu Grecu, medic Reșinari. Ioan Lenger, secretariu consist Arad. Nicolau Măneguțiu, protopresbiter M. Oșorheiu. Paul Muntean, vice-colonel Sibiu. Dr. Nicolau Oncu, director de bancă Arad. Dr. Iustin Papp, cand. de avocat Tinca. Ioan Papiu, protopresbiter Sibiu. Avram Păcurariu, protopresbiter Ilia. Ioan Pinciu, protopresbiter Ciacova. Dr. Ioan Pop, medic de stab Sibiu. Dr. Nicolau Popovici, medic cerc. Vașcău. Michail Popovici, protopresbiter Mehadia. G. Popovici, protopresbiter Șiria. Ioan Popovici, profesor Sibiu. Sava Popovici, ppresb. militar în pens. Sadu. Dr. Ilarion Pușcariu, archim. vicariu arhiepiscopesc Sibiu. Dr. Traian Putici, protopresbiter Timișóra. Dr. Remus Roșca, director sem. Sibiu. Tului Roșescu, protopresb. Cluj. Dr. Ioan Șenchea, cand. de avocat Făgăraș. Vladimir Spătariu, avocat Verșeț. Ales. Szánto avocat Sibiu. Stefan Stroia, vice-notariu comit. Sibiu. Elie Trăilă, avocat Oravița montană. Petru Truța, avocat Arad — câte 1 fl.

Dela dnii: Traian Barzu, asesor consist. Caransebeș. Dr. Nerva Moldovan, medic Sibiu. Oprea Stefla, practicant la comitat Sibiu, — câte 50 cr.

II. Ca contribuire directă la fond, dela domni: Alexandru de Mocsonyi, Eugen de Mocsonyi și Zeno Mocsonyi de Foen, suma de 92 fl. 79 cr.

(Va urma.)

Noutăți.

Monumentul lui Iancu. Chestiunea fondului pentru monumentul lui Iancu a ajuns în totă forma în mâinile procurorului.

Tribunalul reg. din Alba-Iulia a tras la răspundere pe administratorul banilor colectați, Tit Liviu Albini, și după-ce n'a putut da sémă de ei, l'a deținut, și astăzi T. L. Albini se află în închisóre preventivă pentru defraudarea de bani publici.

Cercetarea pornită în Alba-Iulia s'a estins și asupra Sibiului.

Dl Gödry, judele de instrucțiune din Sibiu, recercat prin tribunalul reg din Alba-Iulia, a cercetat zilele trecute la „Albina“, cine a depus bani sub numele „Monumentul lui Iancu“? câți și când i-a depus? cine, și când i a ridicat?

Intr'adever lucru nepriceput, cum amicii dlui Albini, dd Slavici și Brote, despre cari se țice, că ar fi luat în administrare fondul „monumentului lui Iancu“ prefer a lăsa în temniță pe amicul lor Albini, decât a trimite banii la destinațiunea lor, séu cel puțin la un institut de bani din patrie.

Correspondentul din Sibiu (?) al lui „Budapesti Hiriap“ (verosimil Ieszenszky), pune în vedere și inicierea pașilor pentru estradarea dlui Slavici, la care după faziunile lui Albini ar fi banii, și el crede, că fiind dl Slavici supus ungar, ér urmărirea nefiind de natură politică, guvernul României nu va puté denega estradarea.

Studentii universitari unguri în serviciul magiarisării. Tinerimea ungu-réscă universitară din Budapesta a pornit și ea mișcare pentru promovarea agitațiunii pornite în țera întreagă în scopul magiarisării numelor. Societatea ei literară „egyetem i kör“ va lansa în curénd un apel către studenții nemagiari dela universitate în care îi va provoca să și magiarizeze numele și să influințeze în scopul acesta și la părinții, frații și cu-

noscuii lor. În chestia această va premerge cu pildă presidentul „egyetem i kör-ului“, Ort-mann Albert, care va primi numele patriotic „Vary“.

O nouă surprindere. „Magyarország“, pretinde a fi informat, că Monarchul va face o nouă surprindere magiarilor pe zilele Crăciunului: E vorba, că Maj. Sa ar avé de gând să schimbe colorile curții regale, pentru că s'a informat, că „schwarz—gelb“ e antipatic patriotilor. Iată cum face istoricul afacerii fôia atinsă: Când împératul german a vizitat B. -pesta, i-a bătut la ochi, că prietutindenii numai stindarde unguresci, prusiene, germane erau arborate, ér stindardul negru-galbin nu era de loc reprezentat. Cerénd lămurire i-sa răspuns din partea unei persóne dela Curte, că steagul negru-galbin nu prea e simpatie unguurilor, pentru că nu se leagă de el cele mai plăcute suveniruri. Intimplarea aceasta a ajuns și la urechile Monarchului, care a hotărît să impace pe credincioșii séi sudii prin schimbarea colorilor dinastiei.

Dr. Lucaciu redivivus. După o lungă-lungă paușă pe părintele Lucaciu éráși îl vędurám prin Sibiu.

Se țice, că „secretarul general al comitetului partidului național“ ar fi venit ca să se împace cu „președintele“ comitetului, dar ar fi a'at ușile încuiate.

Nu scim dacă este adevérat séu ba, că n'a succes împăcarea, dar atâta am vędút și noi, că pe stradă și prin berării, suita fostului „conducător“ o făceau tot numai rămășițele fostei tinerimi aderente a „Tribunei“ vechi: dd. Tordășianu, Vęrzar și părintele Bobeș.

Sic transit gloria mundi.

Magiarisarea birtașilor. Ungurii din Pesta nu pot suferi i uprejurarea, că mulți dintre birtașii capitalei pörtă nume străine și nu patriotrice. Au pornit deci mișcare între ei, îi îndeamnă din resputeri să adópte nume ungu-resci decă vréu să trăiească în țera ungu-réscă.

Societatea academică „Junimea“ din Cernăuți în adunarea generală din 2./14 Noemvre a. c. și-a constituit comitetul pentru anul administrativ 1897/98 în următorul mod: Președinte: Vasilie Burduhos, stud. fil. Vice-președinte: Dragoș Bumbac, stud. jur. Secretariul I: Eugen Tarangul, stud. jur. Secretariul II: G. Burecutian, stud. jur. Cassar: Eusebie Antonovici, stud. jur.; Controlor: Epaminonda Bocancea, stud. jur.; Bibliotecar: Octavian Scalat, stud. jur. Econom: Ioan Vorobchievici, stud. teol.

Dreyfus pe insula Dracului. De jur împrejurul insulei Dracului, locul de osândă alui Dreyfus, se află o mulțime de bănci de năsip și numeroșe adâncături largi, populate cu rechini. Negreșit, că nici acestea nu încurajază evadarea.

Cu toate aceste piedeci naturale, gaver-nul a cređut de cuviință să mai adauge și altele. De jur împrejurul locuinței lui Dreyfus și a paznicilor lui a pus să se facă un puternic zăplaz de gratii de fer, astfel că ex-căpitanul se află ca într'un fel de colivie.

Lucrările pentru instalarea lui Dreyfus au costat 60.000 de franci. Cheltuelile generale ale întreținerii, supraveghierea aspră, plata paznicilor, corespondența, telegramele (10 fr. cuvântul), etc — trece anul pste 50.000 de franci.

Așa dară, în trei ani de zile, cât a stat în insula Dracului, Dreyfus a costat pe guvern mai mult de 200.000 franci. Acestea sunt cifrele oficiale.

La început au fost puși 6, ér acum sunt 9 păzitori. Fie-care paznic, atără de lăfă, primesce anual o gratificație de 1500 de franci. Toți sunt sub-ofițeri, cari și-au făcut deja stajul: în fruntea lor se află un sublocotenent. În timpul din urmă, ei au fost adese-ori schimbați — și anume pentru ca să nu ajungă prea intimi cu Dreyfus.

Necrolog Cu inimă înfrântă de durere aducem la cunoștința rudenilor și cunoșc-ților, cum-că scumpul nostru fiu *Eugen Piso*, învățacel de comerciant, după cumplita su-ferințe de două săptămâni a încetat din viață ađi la 5 ore dimiņeța în frageta etate de 15 ani. Inmorméntarea rămășițelor pământesci

ale neuitatului nostru fiu s'a facut din locuința noastră (Laterngasse Nr. 21) Luni în 6 Decembrie a. c. st. n., la 2 ore p. m. după rital gr.-or. în cimiteriul din suburbiul Iosefin. Sibiu, în 4 Decembrie 1897. Neconsolații părinți: Ioan Piso, senator în pensie, Emilia Piso născ. Müller.

Invitare. Societatea de lectură „Andrei Șaguna” invită cu toată onoarea la *Sedința publică*, ce se va ține Sâmbătă la 29 Noiembrie st. v. în memoria marelui Arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a noului edificiu seminarial. Inceputul la 7 ore seara. Sibiu, 22 Noiembrie 1897. Comitetul arangiator. Ofertele benevole, incurse în favorul societății se vor cita cu mulțămîta pe cale publică. N. B. Intrarea va fi prin strada „Spinarea Cănelui” (Hundsriichen).

Program:

1. „Cuvînt de deschidere” rostit de preș. Dr. Ioan Stroia.
2. „Cîntec de sêră”, de Nic. Popovici chor.
3. „Onoarea și duelul din punct de vedere moral”, de v.-preș. Lazar Tritean, cleric an. III.
4. Potpourri, executat de orchestra societății.
5. „Dragostea învrăjbită”, de G. Coșbuc, declamată de Iosif Comanescu, cleric an. II.
6. I. Kufner IV. Livraison, duet de flaute, executat de George Henția, cleric an. II. și Emil Tărchilă cleric an. I.
7. „Dor și jale”, disertație de Terenție Popovici, cleric an. III.
- 8 a) „Sună buciul de alarmă”, marș de Ion R. Simonescu, chor.
- b) „Zorirea”, de C. Attenhofer, chor.

Diplomat flămînd. Ambasadorul Turciei la Berlin Galib 'și-a părăsit săptămînele trecute postul și s'a reîntors la Constantinopol, unde a declarat, că s'a reîntors din cauza, că — răbda fîme. Guvernul turcesc adecă de treispredece luni nu i-a plătit nici un creștar, și Galib om sêrac fiind și săturându-se de viața în miserie, a fost nevoit să puerdă în chipul pomenit. După cum scrie fîia bine informată „Temps” din Londra, diplomații turci fără excepție sunt în modul acesta tratați de cãtră guvernul lor. Sînt ambasadori turci, cari n'au bani nici pentru telegrame oficiale. Scene tragicomice din viața ambasadorilor turci, cu servitori, bucăreșe, vizitii, croitori etc. neplătiți, încă nu sunt prea sporadice.

Convocare. Societatea română de diletanți „Progresul” din Făgăraș își va ține adunarea generală din acest an Duminică în 12 Decembrie st. n. a. c. la 3 ore p. m. în localul societății, la care adunare generală sunt poștiți a participa toți membrii precum și alți binevoitori ai acestei corporațiuni.

Obiectele:

1. Deschiderea ședinței și constatarea membrilor prezenți.
 2. Solvirea taxelor restante și înscrierea de membrii noi.
 3. Raportul general al comitetului.
 4. Raportul cassariului.
 5. Censurarea raportelor de sub pct. 3 și 4.
 6. Votarea unui regulament despre afacerile interne.
 7. Propuneri.
 8. Inchiderea ședinței.
- Făgăraș, 24 Noiembrie 1897.
Dr. Ioan Turcu, I. Berescu.
președinte

Bibliografic. Au apărut: *Raportele anuale ale Societății de lectură „Petru Maior”* din Budapesta pe a. adm. 1895/6 și 1896/7, precum și noúele statute, aprobate de ministru. Din aceste raporte se vede, că societatea a avut în a. 1895/7 — 65 membrii ordinari, 2 membri extraordinari, 32 membri onorari și 32 membri fondatori; în 1896/7 79 membri ordinari, 2 membri extraordinari, 32 membri onorari și 33 membri fondatori. Biblioteca numêră 1557 opuri în 2015 volume și 1454 broșure. Jurnale și reviste a avut 36, din cari 30 gratuite, 6 abonate. Averea totală a societății face 6302 fl. 40 cr. Raportele cuprind interesante date, cu deosebire în ce privesc reactivarea societății și obținerea aprobării statutelor din partea ministrului.

Din Public*)

Mulțămîta publică

Comuna bis. gr.-ort. Craiva, protoprosbiteratul A.-Iulia, a luat nobila hotărîre, de și în grele zile, de aș zidi un locaș ddeesc, — biserică — din material solid. Spre scopul acesta locuitoriul de aici Gligor Stanciu alui George din îndemn creștinesc și spre a încuraja și pre popor a dăruit însemnata sumă de 100 fl. v. a., un dar fôrte mare amêsurat stărei lui materiale. Din acesta sumă s'au cumpărat lemnele necesare din pădurea erarială și s'a plătit de s'au făcut 3 vărniți var cu circa 1050 ferdele, care s'a stins și s'a aședat în grôpe.

Dacă acestui benefăcătoriu i-ar urma și alți locuitori de aici cu stare îndecit mai bună. frumôsa idee nu preste mult s'ar întrupa mai ales sperând și contând și la ajutoriul Prea Ven. Consistoriului arhidieceșan.

Pentru această faptă creștinescă subscrișul și ține de a sa datorință a aduce și pe calea acesta mulțămîta sa pentru acest dar. Deee bunul D-șeu, ca fapta lui nobilă se-i fie rêsplătită de Părintele Ceresc, spre a căru zidire de locaș a jertfit.

În numele comunei bisericesci:

Craiva, la 13 Iunie 1897.

Ioan Morușca,
paroch gr.-ort.

Mai nou.

După telegramele sosite din Budapesta, parlamentul țerei nôtre în ședința de eri a primit în general proiectul despre magiarisarea numelor comunelor.

În o zi, mult douê, el va fi primit și în special, și precând vor veni eventualele întruniri ale Românilor, legea va fi sancționată.

Și noi tot mai cîntăm: „Deșteptă-te Române”!

PARTEA SCIENTIFICA ȘI LITERARA

Stabilimente de cură poporale

pentru bolnavi de plumâni și scopul lor final.

de
Dr. Süssmann.

(Urmare și fine.)

Pe cari experiențe clinice și bacteriologice se baséză alegerea armelor nôtre în lupta contra tuberculosei?

1. Tuberculôsa e o bôla cronică cu un decurs mai mult trăgênat; e pricinuită sigur de bacilul tuberculosei.

2. Doctrina lui Laenec despre incurabilitatea ftizei nu se mai pôte sustine ađi după lumina revêrsată de descoperirile lui Koch.

3. Bacilii tuberculosei în urma marelor capabilități de rezistență se susțin îndelungat în lumea externă, pe ceea-ce se baséză primejdia infecțiunii.

Excretul uscat, conținênd bacili, își conservă sêptemâni de-alungul capacitatea de infecționare. Dar prin căldură înaltă și prin soluție de acid carbolie bacilii se nimicesc în dată, êr prin lumina difusă a sôrelui în 5-7 zile. (Koch).

Experimente făcute la animale și experiențe clinice ne arată, că aerul curat prospêt nu e favorabl încuibării bacilului tuberculosei în corp.

Drept locuri, unde germeii bôlei se pot gasi în abundență, s'au dovedit:

a) Secretele bolnavilor (scupat, flegmă, lapte).

b) Obiectele din jurul bolnavilor, (vase, instrumente musicale, etc.)

c) Locuința (odăile de lucru).

d) Alimente, îndeosebi laptele dela vite tuberculose.

e) Pravul.

5. Germeii bôlei pot întra cu deosebire pe douê căi în organism, prin canalul digestiv, putêndu-se tuberculosa transplanta prin apa de beut sêu prin alimente, anume lapte, unt, și prin organele respiratorice, putênd germeii bôlei întra cu aerul în organele respirațiunii.

*) Pentru cele publicate în rubrica acesta redacțiunea nu este responsabilă.

6. După tôte experiențele de până aci, tuberculosa înăscută și cea, care se ivesce în lunile prime ale vieții, e de a sê atribui eredității; cea care se ivesce în etatea mai înaintată, e de a sê atribui însê inecțiunii. Cel mult se moștenesc o anumită debilitate, o mai mică forță de rezistență împotriva influențelor înbolnăvitoare.

7. Tuberculosa — abstragênd dela primii ani ai vieții — obvine mai des între anii 20 și 60, își alege deci jertfele mai mult din etatea capabilă de lucru.

În Șvizzera mor în etatea sub un an 2.48%, în etatea dela 5 până 19 ani 14.5%, dela 20 până 39 ani 44.5%, dela 40 până 59 ani 28%.

8. Inclinarea individuală spre tuberculôsă creșce cu anii, de ôre ce ocașiunea spre infecțiune e cu atât mai mare, cu cât mai mult întrăm în marea vârtej al vieții.

9. Pentru aședarea și desvoltarea sa, bacilul tuberculosei mai înainte de tôte are lipsă de un teren priincios, abundent în nutremênt. E deci plausibil, ca tôte catarele, inflamațiile și lesiunile organelor respirațiunii, precum și toți morbi, cari miesoréză capabilitatea de rezistență a corpului. oblesc calea pentru desvoltarea tuberculosei pulmonare.

10. Clima de mare și de munte nu e favorabilă tuberculosei; prima, pentru-că aerul e liber de prav și conține sare, a doua de sigur pelângă lipsa pravului și din alte cauze.

Din principiile desvoltate mai sus se pôte deduce ușor felul, cum ar trebui igiena sê combată tuberculosa pulmonară. Trebuie mânecat dela bolnavul însuși, eventual dela secrețiunile sale și dela împrugurimea sa în sensul cel mai larg al cuvêntului, și anume fiind cu considerare la bolnavi, cari mai mult sêu mai puțin sunt capabili de lucru, și e de sperat, că pe lângă un tratament potrivit își vor recăștiga capabilitatea de lucru total sêu pe un șir de ani. Armele în lupta acesta sunt de natură directă și indirectă, celor dintăiu aparține înființarea de stabilimente de cură pentru bolnavi de plumâni sêraci, celor din urmă aparține rêsplîndirea în popor a mêsurilor profilactice contra tuberculosei prin aceia, cari au fost adăpostii în astfel de stabilimente.

Condițiunile, pe cari suntem în drept și îndatorăți a le pune astorfel de stabilimente, se pot reasuma în următoarele:

În linia primă vom pretinde, ca clima sê nu arate oscilațiuni prea mari și repentine în temperatură.

La acesta se adauge ca nouă pretenșiune după puțință o scutire perfectă contra vântului, care — după cum e cunoscut — e fôrte vătêmător pentru bolnavii de plumâni. Dar munții, cari oferă acest scut contra vântului, sê aibă o înălțime moderată în proporțiunea lărgimii văii, ca sê nu se prea scurteze timpul sôrelui

Destweiler, conducêtorul senatorului pentru bolnavii de plumâni în Fukenstein, basat pe o experiență de 25 ani, consideră mult temutul vînt de un binefăcător, dacă acela nu atinge pe bolnav direct și conținuu. El doreșce construirea de verande scutite, provêdute cu așternuturi comode și închise înainte numai cu perdele, cari astfel permit așa dicênd în mod nemărginit folosirea extinsă a aerului prospêt, totdeuna în mișcare și liber de prav.

Marea însemnătate sanitară a luminei sôrelui, însușirile cele promovătore ale asimilațiunii și ucigătore de bacterii, influența sa asupra dispoșiției psihice fac plausibilă pretenșiunea, ca stabilimentul sê fie astfel aședat, ca sê permită întrarea luminei din din tôte părțile.

De ôre-ce pravul amestecat cu tot felul de germei de bôle e cel mai mare inimic al bolnavilor de plumâni, terenul trebuie sê fie astfel compus, ca sê avem o anumită garanție, că aerul e liber de prav.

Mai departe bolnavilor de plumâni sê le fie posibilă folosirea cea mai estinsă a aerului liber prin mișcări, cari promovéză gimnastica plumânilor și a inimii și sunt acomodare forțelor singuraticelor casuri, spre care scop trebuie sê stee la dispoșiția căi (potece) în cele mai variate proporțiuni de urcare. E bătêtoare la ochi influența, ce esercităză asupra bolnavilor de plumâni mai mult sêu mai puțin slăbiți această cură metodică, care pornesc dela principiul trepta-

tei acomodări și începe cu cele mai mici prestațiuni de exerciții musculare.

Organele slăbite se reculeg, prin ameliorarea producțiunii sângelui și a asimilațiunii creșce forța inimii și în deosebi scade extraordinar tusa adese turburătore.

La tratamentul tuberculosei pulmonare pe lângă petrecerea în aer liber e de a sê pune pond pe o nutrire abundentă, așa dicênd prea abundentă. Noi trebuie sê-i dăm corpului slăbit albulin, grășimi și hidrocarbone în tôte forma și în cantitate corespușdêtoare. Aceeasi vecinică cartă de bucate produce scârbă față de bucate și causéză regres în nutrire.

Un alt factor vindecător esențial al stabilimentelor de cură poporale e cultivarea pielii.

Deci, remediile îndroterapii nu e permis sê lipsescă, sunt chiar neapărat de lipsă, pentru-că prin aplicarea lor pielea se dedă cu schimbarea repentină a temperaturii și devine mai resistentă față de influența stricăciôsă.

La acestea se mai adauge încă ceva.

Tôte învățaturile igienei în general și ale igienei bolnavilor în special nu folosesc nimic, dacă nu se face sêu nu se pôte face, ca cei atinși și încunjurimea lor sê înțelgă total necesitatea executării practice a acelor.

Nu e permis a ascunde dinaintea bolnavului, că el suferă de tuberculôsă, el trebuie sê fie în curat cu starea sa și sê fie convins, că vindecarea e posibilă și atárnă dela el.

Bolnavul trebuie instruat asupra curățeniei, ventilațiunii, petrecerii în aer, nutriirii, alegerei îmbrăcămîntei după timp, asupra mêsurii potrivite și a felului mișcării, asupra cultivării pielii până la cele mai mici lucruri.

Aici trebuie instruat și educat bolnavul, cum sê și arangeze felul traiului corespușdêtor organismului sêu chiar și între cele mai simple împrejurării ale vieții, independent de climă, de favorul sêu nefavorul împrejurărilor.

Acosta însê mai aduce cu sine și un alt folos neprețuit: bolnavul, care în stabilimentul de cură poporal a experiat bunătatea îndrumărilor primite, respective a ajuns la ameliorare sêu vindecare, e fôrte potrivit, ca prin exemplul sêu sê rêsplîndescă între semenii sêi principiile generale ale igienei și mêsurile speciale contra bôlelor pulmonare, și sê ajute esențial, ca acelea pe încetul sê devină bunul comun al celor mai largi pături ale populațiunii.

Și între păreții nostri petrece dușmanul, care mereu rôde la măduva nôtă, și ne aduce aminte, ca sê ne mișcăm.

Nu mê cuget la tratamentul climatic-dietetic în institute închise, al acelei mulțimi, care pătimesce de tuberculôsă pulmonară înaintată, ci la înființarea unui stabiliment de cură în climate muntose pentru bolnavi de plumâni cu tuberculôsă pulmonară în stadiul inițial, respective pentru reconvalescenți, la cari e de temut o erumpere și desvoltare a tuberculosei și e speranță că prin un tratament corespușdêtor sê și sustină capacitatea de lucru durabil sêu pe un șir de ani.

Dar acesta e numai așa realizabilă, dacă toți medicii dau sprijinul lor acestei chestiuni. De ôre-ce succesul și împedecarea desvoltării formelor mai grave atárnă dela tratarea bolnavilor la timp potrivit și de cu vreme. După ce bôla a făcut odată stricăciunii mai mari în plumâni, scade verosimilitatea la 0 de a mai putê tempora tuberculosa pulmonară.

Fără de a atinge mai de-aprôpe procurarea mijlôcelor, ceea-ce ar trece peste cadrele acestui articol, considerând dărnicia institutelor de credit locale, considerând binevoitôrea prevenire a organelor administrative față de idea inițiată și avênd în vedere împrurarea, că secțiunea medicală a Reuniunii ardelenne pentru sciințele naturale, de sigur cel mai chemat factor spre a judeca în chestiunea acesta, în principiu s'a declarat pro, apare întemeiată speranța, că în timp apropiat și păturile mai puțin înzestrate cu avere se vor putê împărțasi de bunătatea elimei muntose spre binele lor și al întregului.

Trad. de Dr. Ib.

Nr. 952—897.

[228] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la școala confesională gr.-ort. din Roșia ocupat în mod provisoriu, în sensul venerabilei rezoluțiuni consistoriale dtto 25 Sept. a. c. Nr. 6370 școl. se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în fôia destinată pentru publicațiuni oficiale „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 300 fl. v. a. și cuincuenalele asigurate în lege, cuartir în edificiul școlii cu două odăi, culină și pivniță și lemnele necesare pentru încălzit.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și așterne suplicile concursuale instruite în sensul normelor din vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, având a se presenta în persoană în vre-o Duminică sêu sêrbătore în comună spre a-și documenta desteritatea în cântările bisericesti și în tipic la biserică.

Fiind disponibil va intra în oficiu imediat după întărirea alegerii, în cas contrariu numai cu începerea anului școlar viitoriu.

Sibiui, în 4 Novembre 1897.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Sibiului.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 501/1897.

[223] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a din comuna Tătăresci, protopresbiteratul Iliei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telgraful Român“.

Cu acest post sunt împreunate venitele îndatinate și regulate prin comitetul parochial la 22 Ianuarie 1892, ér în urma părintescului ordin consistorial dtto 20 Aprilie 1893. Nr. 2485 B. aprobate și de cătră sinodul parochial la 13 Iunie 1893, care venite computate în bani dau suma de 400 fl. anual.

Informațiuni mai deapropo se pot lua dela comitetul parochial respectiv și dela acest oficiu protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cereșile lor concursuale instruite conform normelor în vigôre, subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Iliia, la 22 Octobre 1897.

Avram P. Pécuarariu,
protopresbiter.

Nr. 427/897

[221] 3—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroch din comuna Blășeni-Sat se escrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 341 fl. 10 cr.

Petenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigôre la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Brad, la 19 Ocrobre 1897.

Oficiul protopresbiteral gr.-oriental al Zarandului.

Vasiliu Damian,
protopresbiter.

Redactor prov. Gavriil Hango.

Nr. 113

[226] 3—3

of. parochial.

Publicare de licitațiune.

Acoperirea cu tînchea a bisericii din Borgo-Prund, protopresbiteratul Bistriței se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuende, în 11 Ianuarie 1898 n. la 11 ôre a. m. în școala confesională din Borgo-Prund.

Prețul de strigare conform preliminarului de spese e 1734 fl. 45 cr. întreprindătorii, cari doresc a licita au a depune un vadiu de 10% din prețul de strigare.

Întreprindătorii cu care se va încheia contractul are a asigura comuna bisericescă cu o cautiune de 500 fl. pe un timp anumit ce se va statori în contract.

Preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea ori când la oficiul parochial din Borgo-Prund.

Comitetul parochial gr.-or.

Președintele :

Teodor Vrașmaș m. p.

Notariul :

Teofil Vlad m. p.

N. 484.

Vêdut.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Bistriței.

Borgo-Bistrița, 22 Octobre 1897.

Simeon Monda,
protopresb.

Nr. 1483—897.

[227] 3—3

Publicare de licitațiune.

Prin acêsta se face cunoscut, precum-că în partea de pădure numită „Riu-Ionelu“ a comunei Sebeșul-Inferior, — pe baza planului despre economisarea pădurilor aprobat — se va vinde la plus oferenți prin licitațiune publică tînendă în 16-a Decembre 1897 st. n. la 10 ôre ante merid. în cancelaria comunală din Sebeșul-Inferior, o cantitate de lemne, blane de fag, și trunchiuri în pădure de circa 2500 stingini metrici care se pôte produce în tăieturile de pădure prescrise spre folosință pentru anii 1896, 1897 și 1898.

Prețul strigărei este 1 fl. 50 cr. de 1 stângin metric.

Doritorii de a cumpêra sunt obligați înainte de începerea licitațiunei a depune ca vadiu o sumă de 400 florini v. a.

Înainte de începerea licitațiunei verbale se vor primi și oferte în scris sigilate și provêdute cu vadiul sus amintit și compuse în modul prescriș.

Condițiunile de licitațiune se pot privi la oficiul comunal în Sebeșul-Inferior ori-și-când.

În fine se observă, cumcă numitele tăieturi din pădure sunt în depărtare cam de 10 Kilometri dela stațiunea călii ferate Felső Sebeș și cumcă și în anii proximi se vor vinde în numita parte de pădure lemne blane de fag.

Sebeșul-Inferior, (cercul protopretorial central al Sibiului) în 17 Novembre 1897 st. n.

Oficiul comunal :

Toma Flucsa,
jude.

Ivan,
notar com.

În librăria Tipografiei archidiece-sane se află :

Dictionariu român-maghiar

și

Dictionariu maghiar-român

de

Dr. I. Crișan și N. Putnoky,

apărute în 1893 și 1895, cele mai nòue vocabulare pentru învățarea limbei maghiare.

Prețul leg. à fl. 2.—

Exarêndarea dreptului de móră!

Morile de apă, precum și dreptul de móră al comunelor Roșia, Bendorf, și Săsăuș se dau în arêndă în 12 Decembre a. c. la 2 ôre p. m. în cancelaria pretorială din Noerich pe timpul din 1 Ianuarie 1898 până la 31 Decembre 1900.

Prețul de strigare este pentru Roșia 380 fl., pentru Săsăuș 350 fl. și pentru Bendorf 200 fl. anual.

Ca vadiu au sê se depună 10% din prețul de strigare.

Oferte sigilate împreună cu vadiul se pot înainta până la începerea licitațiunei.

Condițiunile mai detaiate se pot vedea la acest oficiu precum și la respectivele oficii comunale.

Noerich, în 30 Novembre 1897.

Bedeus,

protopretor.

[229] 1—2

A eșit de sub tipar și se pôte procura din

Librăria Tipografiei archidiece-sane

CALENDARIU

pe anul comun dela Christos
1898.

Anul al patrușeci și șeptelea.

Pe lângă partea calendaristică cuprinde: șematismul amplificat al archidiecesei ortodoxe transilvane, precum și un mic șematism privitor la diecesele aparținătoare metropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania; o indicare lunară a agendelor protopresbiterale și parochiale; o indigitare pentru trebuințele clericilor absoluți și a învățătorilor confesionali; însemnarea tîrgurilor după alfabet, luni și zile; anunțuri, și în fine catalogul cărților din librărie.

Partea literară conține: „Pascile“ și „Érna pe uliță“, poesii de G. Coșbuc, Alexandru Roman, material pentru biografia și activitatea lui de Ilie din Urseni, și „Bunica Marie“ de Ilarie Chendi.

Prețul unui exemplar broșat 30 cr., 10 sêu mai multe exemplare și în genere vîndătorilor broșat 25 cr.

Librăria Tipografiei archidiece-sane, Sibiui.

Nou car elegant de cununii

Întreprinderea
de
pompe funebre
și
transport
de cadavre

ce există de un șir lung
de ani pe piața acêsta

Coloman Paly & Fiu,

Piața mică Nr. 4.—Pempflingergasse Nr. 10

se recomandă pentru înmormențări și transporturi de cadavre pe lângă asigurarea unui serviciu deplin solid cu prețuri moderate.

[225] 3—5

Sicrie nòue de metal,

adjustate pompos, pentru cripte și pămênt, fôrte durabile și ieftine.

Care de morți și pentru împrejurime.

În deposit se află tôte obiectele necesare pentru înmormențări.

Arangiarăa dela cele mai simole până la cele mai mari catafalcuri.

Editura și tipariul tipografiei archidiece-sane.